

„Udvalget formener, at trods det økonomiske Tryk, som hviler paa alle Regeringer, og som taler til Gunst for en Indskrænkning af Rustningerne, er den politiske og økonomiske Situation i Europa saa usikker, at ingen almindelig Plan til Indskrænkning af Forsvarsmidlerne vilde blive antaget under de nuværende Forhold. Regeringerne i et stort Antal Lande er bekymret optaget af den overhængende Fare for store Katastrofer, hvis Følger kan blive uberegnelige, og foruden disse truende Farer er den almindelige økonomiske Situation en saadan, at Verden befinder sig i en Tilstand af Mistanke og Nervøsitet, der er uforenelig med en virkelig Fred. Uden Fred, uden moralsk Afvæbning er alle Planer om militære Rustningsindskrænkninger forgæves“. Det er, hvad Folkeforbundet har at sige om de militære Spørgsmaal 4 Aar efter Verdenskrigens Afslutning.

Det tilkommer ikke mig at afgøre, om Regeringens Holdning i Militærspørgsmaalet og den Forsvarsordning, som i Sommer blev truffet, fortjener at karakteriseres med anden Betegnelse end den, som jeg benyttede, og som det ærede Medlem Hr. Hauge uimodsagt har anvendt om Bankordningen af 9. Juli. Men jeg ved, at med national Værdighed har den ene Ordning lige saa lidt som den anden noget som helst at gøre, hvorimod Ordningerne vistnok har en Del partipolitisk med hinanden at gøre.

Det er ikke min Agt at dvæle længe ved 9. Juli Ordningen. Den tilhører allerede Historiens Køkkenmødding. Jeg vil indskrænke mig til at fremhæve, at hvad Børsjobbere og mange andre i Maaneder efter Bankens Opgørelse havde drøftet som en nærliggende Mulighed, kom Landets Finansminister som en fuldkommen Overraskelse. Han gik saa til 9. Juli Ordningen i grundløs Tro paa, at den kunde holde, fordi der nu vilde blive Ro. Da dette slog fejl, trøstede den højtærede Statsminister sig bagefter med, at der er intet saa galt, at det ikke ergodt fornoget, og i de mellem-liggende Maaneder var der jo blevet Tid til at undersøge Bankens Forhold, at forberede Sindene, som den højtærede Minister udtrykte sig, og drøfte, hvad der burde gøres. Men Finansministeren selv hverken undersøgte eller drøftede, før han i September Maaned stod overfor Overraskelse Nr. 2. Er det muligt, at han vil blive overrasket endnu en tredje Gang? Ingen ved det, for Rigsdagen ved overhovedet intet i denne Sag. Den er, da den i September som Moren havde gjort sin Pligt,

blevet omhyggelig negligeret, saaledes som det ærede Medlem Hr. Hauge fremhævede det forleden, for saa vidt angaar Direktionen og Bankraadetets Sammensætning, et Spørgsmaal, der dog neppe kan siges at være den statsgaranterende Myndighed ganske uvedkommende. Men ogsaa med Hensyn til den reelle Side af Ordningen betragtes Rigsdagen aabenbart som en underordnet Faktor. Den spurgte i September, men fik intet Svar, den stemte, men den stemte i Blinde, den garanterede, men ingen ved, for hvad den garanterede, eller hvor lang Tid Garantien burde gælde.

Det eneste sikre er, at sagesløse Skatteborgere som Kautionister kommer til at hæfte for, at Landmandsbankens Kreditorer faar deres Tilgodehavende. Statsministeren siger om Garantien følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse maa have Lov til ganske kort at citere: „Endvidere“ — siger Statsministeren — „er der blevet sagt, at den foreslaaede, midlertidige Garanti er noget fuldkommen ukendt, og det maatte paa en eller anden Maade præciseres nærmere, hvor meget det kunde komme til at dreje sig om. Og det ærede Medlem Hr. Rode antydede, at der skulde kaldes særlige sagkyndige til for at sige det. Ærede Medlemmer! der findes ikke den Sagkundskab her i Landet og ikke paa den hele vide Jord, der kan sige det. Det er fuldstændig umuligt, det ligger i Sagens Natur, det er ganske utænkeligt, at nogen skulde kunne sige det. Det kommer an paa, hvor stærk Nervøsiteten udvikler sig i de Dage, der kommer. Naar jeg ikke har ønsket at være alene med dette Ansvar om, hvor meget der skulde ofres derpaa, er det ganske simpelt, fordi jeg netop føler, at det er umuligt at sætte Regler og Begrænsninger for Finansministeren i denne Sag. Der er ikke andet at gøre end at gaa Haand i Haand med Rigsdagen, at forhandle med et permanent Rigsdagsudvalg, der skal nedsættes i Henhold til Loven, og efter denne Forhandling gaa frem saaledes, at Finansministeren og Rigsdagen til enhver Tid er i Stand til at sige Stop og ogsaa er i Stand til ved Forhandling med Nationalbanken at faa lagt visse Grundregler og Grundlinier for den fælles Optræden i denne Sag.“

I Lørdags udtalte Formanden for Landmandsbankens Bankraad i et Interview følgende: „Finansministeren har med Rigsdagsudvalgets Tilslutning tilskrevet Nationalbanken, at Staten uden Begrænsning af Beløbet Størrelse garanterer for de af Nationalbanken paakrævede og til Landmandsbanken ydede